

Vergaderjaar 2010–2011

29 521

Nederlandse deelname aan vredesmissies

Nr. 152

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 22 november 2010

De vaste commissies voor Buitenlandse Zaken¹ en voor Defensie² hebben een aantal vragen voorgelegd aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over de brief van 8 september 2010 inzake de Nederlandse bijdrage aan een EU Battlegroup in de eerste helft van 2011 (Kamerstuk 29 521, nr. 150).

De ministers hebben deze vragen beantwoord bij brief van 18 november 2010. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie voor Buitenlandse Zaken,
Albayrak

De voorzitter van de commissie voor Defensie,
Van Beek

De griffier van de commissie voor Buitenlandse Zaken,
Van Toor

1

Kunt u een specifiek overzicht geven van alle kosten die Defensie zal maken in het kader van de Nederlandse bijdrage aan de EU Battlegroup in de eerste helft van 2011?

Defensie heeft een generiek gereedstellingsproces, waardoor er permanent een deel van de krijgsmacht de status «operationeel gereed» heeft. Voor bijdragen aan de NRF en de EU Battlegroups worden eenheden met deze status beschikbaar gesteld. Aanvullende kosten voor de EU Battlegroup in de eerste helft van 2011 bestaan uit een integratie-oefening voor eenheden van de deelnemende landen. De landen betalen ieder de eigen kosten. De Nederlandse bijdrage is begroot op € 250 000 en komt ten laste van het begrotingsjaar 2010.

2

Heeft de bijdrage van 1 200 Nederlandse militairen gevolgen voor de operationele inzet in ons eigen land? Zo ja, welke?

Naast eenheden voor deze EU Battlegroup zijn andere eenheden aangewezen voor nationale taken. De nationale taken zijn zodoende gewaarborgd.

3

Is er een gezamenlijk oefenprogramma van de EU Battlegroep onder Nederlandse leiding? Zo ja, waaruit bestaat dat oefenprogramma?

Bestaande oefeningen voor het organieke gereedstellingsproces zijn zodanig aangepast dat ze geschikt zijn voor voorbereiding van deze EU Battlegroup. Eén extra integratie-oefening is al genoemd in het antwoord op vraag 1.

4

Wat zijn de extra kosten van deze Nederlandse bijdrage aan de EU Battlegroep?

Zie antwoord op vraag 1

5

Hoe verhoudt het aantal militairen dat Nederland aan de Battlegroup levert zich tot de gemiddelde bijdrage van landen die een Battlegroup leiden?

Gemiddeld kan gesteld worden dat het leidende land ongeveer de helft van de bijdrage levert. Het Zweedse aandeel in de Noordse EU Battlegroup (gelijktijdig stand-by met de Nederlands geleide Battlegroup in 2011) is ook ongeveer 1 200 man.

6

Hoe moeten we deze toewijzing plaatsen in het licht van bezuinigingen en redeployment uit Afghanistan?

Het gereedstellen van dit Nederlandse aanbod maakt deel uit van het organieke gereedstellingsproces. Dat proces staat los van de terugtrekking uit Afghanistan. De aangeboden eenheden voor EU Battlegroups en de extra kosten zijn in eerdere jaren in de begroting ingebracht.

7

Wat zijn de geschatte kosten van de Nederlandse bijdrage aan de EU Battlegroup? Hoe wordt de bijdrage op EU-niveau gefinancierd?

Voor de kosten van voorbereiding, zie het antwoord op vraag 1. De EU draagt pas bij aan de gemeenschappelijke kosten op het moment van daadwerkelijke inzet.

8

Kan een specificatie gegeven worden van de Nederlandse financiële bijdrage aan de EU Battlegroup? Welke kostenposten zijn er en hoe groot is de militaire component? Waar op de defensiebegroting zijn deze kostenposten terug te vinden?

Voor de financiële bijdrage en kostenpost, zie antwoord op vraag 1. De militaire component is ongeveer 1 200 personen. De genoemde kostenposten zijn te vinden in het activiteitenbudget van het Commando Landstrijdkrachten.

9

Wat is de vervolprocedure op het moment dat een EU Battlegroup niet meer in staat is om gedurende 30 tot 120 dagen zelfstandig te opereren?

De voorbereidingen en afspraken met de andere landen zijn zodanig vormgegeven, dat de door Nederland geleide Battlegroup gedurende 120 dagen de opgedragen taak kan uitvoeren. Als de situatie dat nodig maakt wordt de Battlegroup door andere EU-eenheden of eenheden van een andere internationale organisatie afgelost.

10

Kunt u garanderen dat een EU Battlegroup altijd binnen vijftien dagen inzetbaar is? Zo ja, welke voorzieningen worden daarvoor getroffen?

De EU Battlegroup is in principe binnen genoemde tijd inzetbaar, dat wil zeggen vijftien dagen nadat een besluit tot uitwerking van de operationele planning is genomen. Naast bestaande (nationale) alarmeringmaatregelen worden hiervoor aanvullende maatregelen vastgesteld in internationaal verband door de vijf deelnemende landen.

11

Zijn er risico-inschattingen gemaakt voor de gebieden waar de EU Battlegroup eventueel ingezet zou dienen te worden? Zo ja, in welke gebieden is de kans op inzet het grootst?

Nee, er worden geen specifieke risico-inschattingen gemaakt voor de mogelijke inzetgebieden van de EU Battlegroups. Er kan niet op voorhand worden gezegd waar de kans op inzet van de EU Battlegroups het grootst is.

12

Kunt u bevestigen dat de nu gevolgde procedure ook in de toekomst zal worden gebruikt?

Voor zover nu bekend zal de EU de nu gehanteerde procedure niet aanpassen. Defensie zal bij de overweging om wederom eenheden beschikbaar te stellen uitgaan van de beschikbaarheid van eenheden die organiek operationeel gereed gesteld zijn voor inzet. Daarbij wordt rekening gehouden met een balans tussen NAVO (NRF) en EUBG.

13

Kunt u een specifiek overzicht geven van de herkomst van de elementen die Nederland uit haar diverse krijgsmachtsdelen zal aanbieden aan deze Battlegroup?

De Operation Commander en een tiental stafofficieren zijn van diverse krijgsmachtdelen; Verder levert het Commando Landstrijdkrachten:

- een brigadestaf en ondersteunende eenheden voor het uitzendbaar hoofdkwartier;
- de staf van een infanteriebataljon plus twee compagnieën;
- een Intelligence- Surveillance- Target Acquisition- en Reconnaissance eenheid;
- een bijdrage van genie en CIMIC (Civil-Military Co-operation);
- een bijdrage aan het logistiek bataljon.

De Koninklijke Marechaussee levert een bijdrage met Militaire Politie.

14

Welke militaire bijdrage levert Nederland in aantallen aan de EU Battlegroup?

Nederland levert 1 200 militairen.

15

Hoe groot is de «bijdrage aan het logistiek bataljon», zowel wat betreft mensen als materieel?

De Nederlandse bijdrage aan het logistiek bataljon is ongeveer 250 personen. De materiële bijdrage is voornamelijk ten behoeve van legering en verzorging van eigen personeel. Het overige materieel bestaat uit transportmiddelen voor de logistieke verzorging.

16

Wat is de reden dat Duitsland dat voornamelijk een bijdrage levert aan de logistieke troepen niet alle logistieke troepen levert?

Nederland heeft bij de afgelopen Duits-Nederlandse geleide EU-Battlegroup een groot deel van de logistieke eenheden geleverd, terwijl Duitsland een groot deel van de gevechtseenheden leverde. Bij deze Battlegroup zijn deze rollen omgekeerd. Daarnaast is de logistieke ondersteuning van eigen personeel en materiaal vanwege het specifieke karakter nooit geheel door een ander land uit te voeren. Alle deelnemende landen leveren om die reden een bijdrage aan de logistieke troepen.

17

De Nederlandse bijdrage aan de Battlegroup bedraagt 1 200 militairen. Duitsland, Oostenrijk, Finland en Litouwen leveren respectievelijk 900, 150, 75 en 25 militairen. Op basis van welke criteria is deze verdeling vastgesteld?

De samenstelling van een EU Battlegroup komt tot stand in onderling overleg tussen de deelnemende landen en houdt rekening met de voortrekkersrol van de «formation nation», de beschikbaarheid van capaciteiten bij de overige landen en de afspraken die in het verleden zijn gemaakt binnen hetzelfde verband.

18

Is de EU Battlegroup die wordt samengesteld voor de eerste helft van 2011, eventueel toegerust voor een inzet in Soedan wanneer de spanningen in dat land verder oplopen (bijvoorbeeld n.a.v. de komende verkiezingen in Zuid-Soedan resp. een onafhankelijkheidsverklaring door het Zuiden waarmee het bewind in Khartoem geen genoegen neemt)? Artikel 43 van het Verdrag betreffende de Europese Unie doelt mede op «missies van strijdkrachten met het oog op crisisbeheersing, daaronder

begrepen vredesstichting». Betekent deze verdragstekst tevens dat geen inzet aan de orde is bij een ernstig gewapend conflict?

Hoewel een EU Battlegroup voor alle EU crisisbeheersingstaken kan worden ingezet, inclusief in geval van een ernstig gewapend conflict, moet daarbij wel rekening worden gehouden met de restricties in het militaire vermogen van een EU Battlegroup in relatie tot de conflictsituatie.

Omdat de EU Battlegroups bestemd zijn voor crisissituaties en niet op voorhand vaststaat in welke omstandigheden zij zullen worden ingezet, kan niet vooruit worden gelopen op mogelijke inzetgebieden van de EU Battlegroups. Een besluit tot inzet van een EU Battlegroup wordt door de Raad genomen. Nederland heeft daarmee invloed op het besluitvormingsproces en de wijze van inzet. De regering streeft ernaar de Kamer een kennisgeving te sturen zodra de mogelijke inzet van de Nederlands geleide EU Battlegroup speelt. Ook zal de regering de Kamer zo volledig mogelijk informeren gedurende het proces van internationaal overleg en besluitvorming. Voorafgaande aan de beslissende bijeenkomst over de inzet van de EU Battlegroups, zal de regering haar besluit meedelen aan de Kamer in de vorm van een artikel 100-brief.

19

Kunt u een overzicht geven van de landen die een bijdrage leveren aan Battlegroups in de periode van juli 2010 tot en met 2012?

Tweede helft 2010:

- Italië, Roemenië en Turkije;
- Spanje, Frankrijk en Portugal;

Eerste helft 2011:

- Nederland, Duitsland, Finland, Oostenrijk en Litouwen;
- Zweden, Finland, Noorwegen, Estland en Ierland;

Tweede helft 2011:

- Griekenland, Bulgarije, Roemenië, Cyprus, Oekraïne;
- Portugal, Spanje, Frankrijk en Italië;

Eerste helft 2012:

- Frankrijk, België en Luxemburg;
- nog niet ingevuld

Tweede helft 2012:

- Italië, Slovenië en Hongarije
- Duitsland, Oostenrijk, Tsjechië, Kroatië, FYROM en Ierland.

20

Kunt u aangeven hoe het aanbod en de verdeling van militairen en materieel van de deelnemende landen exact tot stand is gekomen? Kunt u nader aangeven hoe het komt dat er zoveel verschillen zitten in het aanbod van de verschillende landen? Waarom levert Duitsland bijvoorbeeld maar 900 militairen, terwijl ons buurland een veel grotere krijgsmacht heeft?

Zie ook antwoord op de vragen 17 en 19. Duitsland neemt in principe elk jaar deel aan een EU Battlegroup en Nederland gemiddeld eens per drie jaar. Beide landen nemen in die zin naar rato hun internationaal politieke verantwoordelijkheid.

21

Waarom is ervoor gekozen om de EU Battlegroup, waarover Nederland de leiding heeft, vanuit het Duitse operationele hoofdkwartier te Potsdam aan te sturen? Is het mogelijk en/of wenselijk om het centrale commando aan Nederland toe te wijzen?

Voor EU-operaties beschikt de EU over vijf nationale hoofdkwartieren, reeds aangeboden door Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Italië en Griekenland. De keuze voor het Duitse hoofdkwartier is logisch, gelet op de Duitse deelname in deze EU Battlegroup. Dit neemt overigens niet weg dat de Operatiecommandant een Nederlander zal zijn.

22

Waarom is gekozen voor een – in vergelijking met andere landen – grote bijdrage van 1 200 militairen, nu het volgens de Commandant der Landstrijdkrachten twee jaar zal duren voordat de Landmacht weer volop inzetbaar zal zijn (Volkskrant 9 september 2010, blz. 8), vanwege de achterstanden in het opleidings- en trainingsniveau? Waarom is voor deze verdeling tussen de deelnemende landen gekozen?

Zie voor totstandkoming van de verdeling de antwoorden op de vragen 17 en 20. Het EU Battlegroups-rooster is minimaal twee jaar geleden vastgesteld. Het gereedstellen van deze EU Battlegroup past in het generieke gereedstellingsplan van het Commando Landstrijdkrachten en draagt zodoende bij aan het weer «volop» inzetbaar maken van het Commando Landstrijdkrachten.

23

In hoeverre wordt de gereedstelling van de krijgsmacht bemoeilijkt door de voorgenomen bijdrage van 1 200 militairen, in het licht van de opleidings- en trainingsachterstanden, het verwerken van de slijtageslag van Uruzgan en de bezuinigingen op oefenprogramma's?

Zie hiervoor het antwoord op vraag 22.

24

Acht u een «recuperatiefase» voor de krijgsmacht nodig na Uruzgan? In hoeverre rijmt dit met de voorgestane bijdrage aan de EU Battlegroup van 1 200 militairen?

Een recuperatiefase voor delen van de krijgsmacht is nodig en voorzien. Een dergelijke zware inzet vraagt altijd om een periode van herstel. Die recuperatiefase vangt niet pas aan na afloop, maar al tijdens een operatie na tussentijdse aflossing van eenheden. Eerder afgeloste eenheden zijn dus op een eerder moment dan de afloop van een missie weer op weg naar operationele gereedheid. Voor deze EU Battlegroup worden die operationeel gereede eenheden aangewezen.

25

Kunt u ingaan op de concrete constructieve contacten die er zijn tussen de Battlegroups op het gebied van samenwerking?

De EU Militaire Staf faciliteert het uitwisselen van lessen van vorige EU Battlegroups en stimuleert samenwerking tussen EU Battlegroups die gelijktijdig «stand-by» zijn. Nederland heeft met de partnerlanden goed contact en eveneens met de door Zweden geleide Noordse EU Battlegroup. Hierdoor worden oefenscenario's uitgewisseld en gebruik gemaakt van elkaars kennis.

26

Kunt u nader ingaan op de manier waarop de verdeling van lasten zal worden verbeterd als gevolg van goede samenwerking?

Voor de door Nederland geleide EU Battlegroup wordt met Duitsland intensief gewerkt aan een plan om de logistieke ondersteuning te verbeteren door gebruik te maken van civiele contractpartners. Onder Nederlandse leiding hebben de vijf deelnemende landen afspraken gemaakt over het eventuele gebruik van strategische transportmiddelen, waardoor een EU Battlegroup op efficiënte en effectieve wijze kan worden verplaatst in geval van inzet.

Met de door Zweden geleide EU Battlegroup worden eveneens afspraken gemaakt over gebruik van strategische transportmiddelen.

27

Is er een verschil in taakstelling met de andere EU Battlegroup dat onder Zweedse leiding staat? Zo ja, wat is dat verschil?

Beide EU Battlegroups zijn in principe inzetbaar voor dezelfde taken.

28

Bestaat er een prioriteitsstelling met betrekking tot welke van de twee groepen het eerst wordt ingezet, indien dat nodig wordt geacht?

Er is geen prioriteitsstelling, in geval van mogelijke inzet zal tijdens het EU besluitvormingsproces en als gevolg van nationale besluitvorming worden bepaald welke EU Battlegroup zal worden ingezet.

¹ Samenstelling:

Leden: Bommel, H. van (SP), Staaij, C.G. van der (SGP), Albayrak, N. (PvdA), Voorzitter, Timmermans, F.C.G.M. (PvdA), Ormel, H.J. (CDA), Ferrier, K.G. (CDA), Nicolaï, A. (VVD), Haverkamp, M.C. (CDA), Eijsink, A.M.C. (PvdA), Irrgang, E. (SP), Roon, R. de (PVV), Voordewind, J.S. (CU), Pechtold, A. (D66), Ondervoorzitter, Broeke, J.H. ten (VVD), Thieme, M.L. (PvdD), Kortenoeven, W.R.F. (PVV), Bosman, A. (VVD), Dijkers, S.W. (PvdA), El Fassed, A. (GL), Hachchi, W. (D66), Dijkhoff, K.H.D.M. (VVD), Driessen, J.H.A. (PVV) en Vacature GL.

Plv. leden: Raak, A.A.G.M. van (SP), Dijkgraaf, E. (SGP), Recourt, J. (PvdA), Samsom, D.M. (PvdA), Bruins Slot, H.G.J. (CDA), Çörüz, C. (CDA), Mulder, A. (VVD), Knops, R.W. (CDA), Arib, K. (PvdA), Dijk, J.J. van (SP), Mos, R. de (PVV), Wiegman-van Meppelen Scheppink, E.E. (CU), Schouw, A.G. (D66), Hennis-Plasschaert, J.A. (VVD), Ouwehand, E. (PvdD), Wilders, G. (PVV), Leegte, R.W. (VVD), Heijnen, P.M.M. (PvdA), Braakhuis, B.A.M. (GL), Veldhoven, S. van (D66), Taverne, J. (VVD), Bontes, L. (PVV) en Halsema, F. (GL).

² Samenstelling:

Leden: Beek, W.I.I. van (VVD), Voorzitter, Bommel, H. van (SP), Staaij, C.G. van der (SGP), Timmermans, F.C.G.M. (PvdA), Eijsink, A.M.C. (PvdA), Miltenburg, A. van (VVD), Knops, R.W. (CDA), Jacobi, L. (PvdA), Brinkman, H. (PVV), Broeke, J.H. ten (VVD), Dijk, J.J. van (SP), Thieme, M.L. (PvdD), Wiegman-van Meppelen Scheppink, E.E. (CU), Rouwe, S. de (CDA), Ondervoorzitter, Berndsen, M.A. (D66), Monasch, J.S. (PvdA), Bosman, A. (VVD), El Fassed, A. (GL), Hernandez, M.M. (PVV), Lucassen, E. (PVV), Bruins Slot, H.G.J. (CDA), Hachchi, W. (D66) en Grashoff, H.J. (GL).

Plv. leden: Taverne, J. (VVD), Raak, A.A.G.M. van (SP), Dijkgraaf, E. (SGP), Smeets, P.E. (PvdA), Wolbert, A.G. (PvdA), Dijkhoff, K.H.D.M. (VVD), Ferrier, K.G. (CDA), Samsom, D.M. (PvdA), Helder, L.M.J.S. (PVV), Nicolaï, A. (VVD), Irrgang, E. (SP), Ouwehand, E. (PvdD), Voordewind, J.S. (CU), Ormel, H.J. (CDA), Schouw, A.G. (D66), Heijnen, P.M.M. (PvdA), Mulder, A. (VVD), Halsema, F. (GL), Kortenoeven, W.R.F. (PVV), Bontes, L. (PVV), Haverkamp, M.C. (CDA), Pechtold, A. (D66) en Braakhuis, B.A.M. (GL).